

DIVADELNÁ NITRA 2021

30. ročník Medzinárodného
festivalu / 30th edition
of International Theatre
Festival

presahy /
transcendencies
#043

PRESAHY DIVADELNEJ NITRY 1992 – 2021 THEORY EVENT

Nedeľa 3. 10. 2021, 10.30 – 13.30, DAB – Štúdio:

Presahy Divadelnej Nitry 1992 – 2021.

Asociácia Divadelná Nitra v spolupráci s Divadelným ústavom Bratislava.

Theory event k 30. výročiu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra za účasti autorov pripravovanej jubilejnej publikácie. Moderuje Soňa Šimková. Jazyk slovenský, tlmočené do angličtiny / live stream

Koncom roka 2021, ktorý je pre Medzinárodný festival Divadelná Nitra jubilejným, plánuje Asociácia Divadelná Nitra vydať novú publikáciu. Kniha **Presahy Divadelnej Nitry 1992 – 2021** o fenoméne Medzinárodný festival / Asociácia Divadelná Nitra a jeho „presahoch“ do rozličných oblastí kultúrneho, spoločenského a politického života mesta, krajiny a regiónu prinesie odborné, prípadové a komparatívne štúdie, eseje, rozhovor, analýzy teatrologov, kulturologov, kunsthistorikov, umelcov, kurátorov a dramaturgov, kultúrnych manažérov a ďalších osobností kultúry na Slovensku a v zahraničí. Publikácia nadväzuje na knihu... *túžba žiť po kráse* (Medzinárodný festival Divadelná Nitra 1992–2016), ktorá reflektovala 25 rokov festivalu predovšetkým z hľadiska hlavného programu, prezentovaných divadiel a divadelných osobností zo zahraničia a zo Slovenska.

PROGRAM

10.00 – 10.30 prezentácia účastníkov

10.30 – 10.45

úvodné slovo – Vladislava Fekete (riaditeľka, Divadelný ústav, Bratislava) a Darina Kárová (riaditeľka, Asociácia / Medzinárodný festival Divadelná Nitra) v dialógu so Soňou Šimkovou (predsedníčka Asociácie Divadelná Nitra, KDŠ DF VŠMU)

10.45 – 11.45 | **Panel I**

Presahy... medzi umením, spoločnosťou a politikou, medzi slovenským a zahraničným divadlom, medzi reflexiou a recepciou...

Darina Kárová: *Divadelná Nitra v premenách doby – kultúrna politika a financovanie*

Karol Mišovic: *Presahy do slovenského programu*

Martina Mašárová: *Reflexie na Nitre, reflexie o Nitre*

Tamara Vajdíková: *Podoby dokumentárneho divadla v dramaturgii festivalu Divadelná Nitra v rokoch 2015 – 2020*

Ján Šimko: *Divadlo a spoločnosť – rozštiepenie a scelovanie*

11.45 – 12.00 | coffee break

12.00 – 13.15 | **Panel II**

Presahy... medzi umením a vzdelávaním, komunitami, mestom a regiónom, medzi hlavným a sprievodným programom festivalu...

Elena Kárová: *Presah Divadelnej Nitry do sveta postihnutých*

Miroslav Ballay: *Presahy do vzdelávania*

Slavka Civiňová: *Presahy sprievodného programu*

Juraj Novák: *Výtvarné intervencie do mestského priestoru*

diskusia (online hosť: Martina Pecková Černá,

Institut umění – Divadelní ústav, Praha, CZ)

13.15 – 13.30 | záverečné slovo – Darina Kárová v dialógu so Soňou Šimkovou

doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD.

Absolvoval odbor psychológie a estetiky na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V rokoch 2001 – 2004 bol interným doktorandom v Ústave literárnej a umeleckej komunikácie Filozofickej fakulty UKF v Nitre, odbor estetika a dejiny estetiky. Od roku 2004 pôsobí na Katedre kulturológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre. Publikuje vedecké štúdie, odborné články a divadelné kritiky vo viacerých časopisoch. Centrom jeho dlhodobého vedeckého záujmu je interpretácia divadelného diela, nezávislá divadelná kultúra, inovatívne trendy súčasných divadelných postupov. Vydal viaceré monografií a zostavil niekoľko odborných publikácií: *Kultúrna pamäť v súčasnom divadle (Príprava autorskej inscenácie zo života v totalite) (2021)*, *Sondáž nezávislej divadelnej kultúry na Slovensku (2020)*, *(De)tabuizácia smrti v diskurzoch súčasného umenia (2016)*, *Farma v jaskyni (2012)* a i.

Presahy do vzdelávania

Miroslav Ballay skúma vo svojom príspevku presahy MF Divadelná Nitra do vzdelávania a systému vzdelávania v širšom zmysle. Všíma si potenciál vzdelávania festivalom, ako aj učenia (sa) počas neho v kontinuite viacerých etablovaných projektov. Na základe sondáže mapuje niektoré dlhodobšie realizované aktivity Asociácie Divadelná Nitra, ktoré prispeli k cizelácii odbornej diváckej kompetencie a ďalších inšpiratívnych umeleckých skúseností. Autor zhodnocuje, že MF Divadelná Nitra počas svojej histórie intenzívne prispel k rozvoju neformálneho divadelného vzdelávania nielen vo svojom regióne, ale aj v kontexte viacerých umelecko-výchovných či humanitných škôl v rámci celého Slovenska.

Mgr. Slavka Civiánová, PhD.

Absolvovala štúdium kulturológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a postgraduálne štúdium estetiky na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V rokoch 2003 – 2017 pôsobila ako dramaturgička a manažérka sprievodných a vzdelávacích podujatí na MF Divadelná Nitra. Od roku 2017 pôsobí ako lektorka dramaturgie a projektová manažérka, od roku 2020 aj ako dramaturgička v Divadle Andreja Bagara v Nitre. Prednášala na katedrách kulturológie a estetiky UKF a na Konzervatóriu v Nitre. Je zostavovateľkou a spoluautorkou viacerých publikácií: *Nežná.nr*, *Divadlo Andreja Bagara v Nitre – 70*, *František Perger. Život so scénou a i.* Venuje sa aj projektom neformálneho vzdelávania a histórii nitrianskeho divadla.

Presahy sprievodného programu

Slavka Civiánová analyzuje v príspevku *Presahy sprievodného programu* koncept sprievodného programu MF Divadelná Nitra. Sprievodný program dotvára festivalovú atmosféru a prekračuje hranice divadelného umenia programom s presahmi do iných umeleckých druhov a žánrov. Vďaka neformálnemu vzdelávaniu rozvíja percepciu divadelného umenia a prepája tradíciu a novátorské prístupy. Je zdrojom nových impulzov a inšpiruje lokálne kultúrne prostredie novými ideami. Oslavuje rôznorodé cieľové skupiny, prepája ich záujmy a preferencie, vzájomne obohacuje rôznorodé komunity, ponúka nové tematické kontexty, preniká do verejného priestoru. Príspevok je doplnený obrazovým dokumentačným materiálom a reflektuje najzaujímavejšie prezentované osobnosti, ich diela a podujatia v rôznych programových sekciách sprievodného programu počas tridsiatich rokov trvania festivalu.

Akad. soch. Elena Kárová

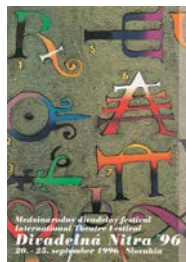
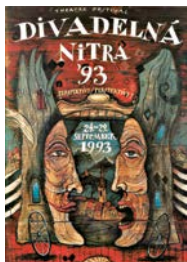
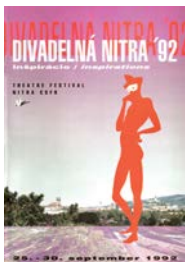
Absolvovala Vysokú školu umeleckopriemyselnú v Prahe. *Desať rokov viedla Slovenskú útvornú úniu ako predsedníčka a členka výborov medzinárodných organizácií umelcov ECA a IAAP. Venuje sa sochárskej, keramickej tvorbe, kresbe a dizajnu. Žila a pracovala v Nórsku (1993) a Rakúsku (2009 – 2017). Vystavovala na desiatkach samostatných aj kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Dvadsať rokov sa venuje arteterapii postihnutých detí a mládeže, napr. projektu Darujem ti tulipán, ktorý pomáha zrakovo postihnutým deťom. Je dlhoročnou členkou štábu MF Divadelná Nitra, v rámci ktorého organizuje projekty Darujem ti tulipán a Black Box.*

Presah Divadelnej Nitry do sveta postihnutých

Elena Kárová v príspevku bližšie predstaví projekt Darujem ti tulipán v jeho dvoch rovinách. Bude sa zaoberať tým, aké aktivity projekt vyvíjal pre verejnosť. Pre účastníkov theory event u pripravila skladanie TULIPland puzzle. V druhej časti nám priblíži, aké aktivity sa v rámci tohto projektu pripravovali pre zrakovo znevýhodnené deti.

Mgr. art. Martina Mašlárová, PhD.

Absolvovala odbor teória a kritika divadelného umenia a doktorandské štúdium na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty Vysokej školy múzických umení, kde v súčasnosti pôsobí ako pedagogička a prodekanka pre študijnú činnosť. Od roku 2014 je redaktorkou a od roku 2021 šéfredaktorkou divadelného mesačníka *kôd*. Je členkou Slovenského centra AICT a o. z. MLOki, ktoré združuje mladú generáciu divadelných

kritikov a vydáva online časopis www.mloki.sk. Odborné štúdie publikuje v domácich aj zahraničných publikáciách a periodikách (napr. *Slovenské divadlo*, *Monitoring divadiel*, *Svět a divadlo*). Spolupracuje s divadelnými festivalmi ako členka dramaturgických rád, festivalových redakcií, kurátorka. Od roku 2012 sa venuje aj neprofesionálnemu divadlu ako porotkyňa postupových súťaží. Ako členka kurátorského tímu sa podieľala na vzniku výstavy *Divadelné storočie – stopy a postoje*, ktorú organizoval Divadelný ústav v rámci projektu *Rok slovenského divadla*. Príležitostne prekladá z francúzštiny a angličtiny.

Reflexie v Nitre, reflexie o Nitre

Na festivale Divadelná Nitra sa prezentácia tvorby od začiatku organicky prepája s teóriou, ale aj s reflexiou divadla, jednotlivé inscenácie aj festival ako taký sa pravidelne konfrontujú s analytickým pohľadom odbornej obce. Organizátori festivalu si vždy dali záležať na tom, aby podujatie bolo priestorom na výmenu názorov na videné produkcie a aby vznikol konštruktívny dialóg medzi umením a kritikou. Tento aspekt podporili aj samostatné aktivity, ako V4 Critics Residency, workshopy pre mladých kritikov, diskusie s tvorcami, tematické diskusie a i. Zároveň mnohí domáci a zahraniční teatrologovia a kritici sprostredkovali vo svojich recenziách a štúdiách cenné postrehy o tvorivých tendenciách, na ktoré festival upozornil: vývoj divadelných estetík v európskom priestore, fungovanie festivalu v jeho lokálnom, regionálnom i širšom význame. Príspevok Martiny Mašlárovej sumarizuje tieto presahy festivalu do sféry kritiky a reflexie a upriamuje pozornosť na vzťah medzi podujatím ako takým a spätnou väzbou, ktorú festival generuje.

Doc. Mgr. art. Karol Mišovic, PhD.

Absolvoval odbor teória a kritika divadelného umenia a doktorandské štúdium na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty Vysoké školy múzických umení. V praxi sa sústreďuje predovšetkým na výskum dejín slovenského divadla s dôrazom na réžiu a herectvo dvadsiateho storočia. Aktívne sa venuje aj publikačnej a vedeckej činnosti v oblasti súčasnej teatrologie. Autorsky sa podieľal na vzniku viacerých vedeckých projektov či zborníkov v pozícii koordinátora, editora alebo autora odborných teatrologických štúdií. V rokoch 2012 – 2019 pracoval v Divadelnom ústave, od roku 2019 je vedeckým pracovníkom v Ústave divadelnej a filmovej vedy CVU SAV. Od roku 2016 je interným pedagógom na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty Vysoké školy múzických umení, kde prednáša dejiny slovenského a českého divadla.

Presahy do slovenského programu

I keď MF Divadelná Nitra už tridsať rokov prezentuje ukážku vrcholov súčasnej svetovej divadelnej scény, jeho integrálnou súčasťou je aj prehliadka toho najzaujímavejšieho zo slovenského divadelníctva. Počas histórie festivalu sa v jeho programe objavili takmer všetky slovenské divadlá, ktorých inscenácie odborníci často považovali nie za doplnok inonárodného programu, ale jeho kvalitatívne rovnocennú súčasť – nehovoriac o tom, že reprezentatívny výber inscenácií často priamo poukazoval na trendy a kondíciu slovenského divadelníctva. Autor príspevku Karol Mišovic sa venuje analýze slovenského programu a jeho vývoju a presahom počas tridsiatich rokov trvania MF Divadelná Nitra.

Mgr. Juraj Novák, PhD.

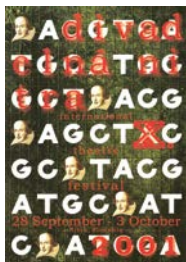
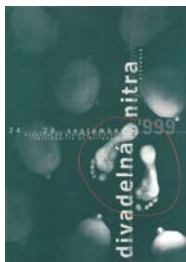
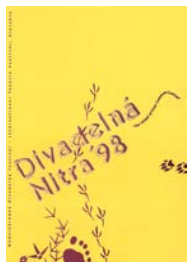
Absolvoval Pedagogickú fakultu Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a odbor fotografia na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéroch prof. Ľuba Stacha a prof. Miloty Havránkovej. Doktorandské štúdium absolvoval na Katedre kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre pod vedením prof. PhDr. Ladislava Lenovského, PhD., a prof. PhDr. Júliusa Fujaka, PhD. Zaoberá sa problematikou kultúrneho dedičstva a židovskou kultúrou so zacielením na Nitrú. V roku 2019 inicioval vznik občianskeho združenia Nitrianske kultúrne dedičstvo, ktoré spolupracuje s Asociáciou Divadelná Nitra na projekte *Aj toto je umenie*.

Výtvarné intervencie do mestského priestoru

Pozícia alebo význam verejného priestoru sa po roku 1989 postupne vytráca, dostáva sa na okraj záujmu, spoločnosť je po zmene režimu nútená riešiť iné, zásadnejšie problémy. Po štyridsaťročnom „znásilňovaní“ verejného priestoru ako nástroja moci a propagandy totalitného štátu v úlohe monopolného objednávateľa to bolo pochopiteľné. Festival Divadelná Nitra neostal od prvého ročníka v roku 1991 utiahnutý medzi štyrmi stenami kamenných divadiel, ale okamžite expandoval, „zamoril“ na pár dní celú Nitrú. Neostalo však len pri divadle; snaha o synergiu všetkých druhov umenia a zapojenie čo najväčšieho počtu kultúrnych inštitúcií, nielen nitrianskych, spôsobili, že človek prechádzajúci mestom zrazu „zakopával“ o Divadelnú Nitrú takmer všade. Do tohto konceptu patria aj výtvarné intervencie do mestského priestoru.

Mgr. Ján Šimko, PhD.

Absolvoval odbor divadelná veda na Divadelnej fakulte Vysoké školy múzických umení v Bratislave, odbor psychológia na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a doktorandské štúdium estetiky na FIFUK

v Bratislave. Od roku 2004 je dramaturgom zahraničného programu MF Divadelná Nitra, kde ako kurátor vytvoril medzinárodné projekty midentity a Paralelné životy. V súčasnosti pôsobí ako vedúci Katedry divadelných štúdií DF VŠMU. Od roku 1999 je divadelným redaktorom časopisu Vlna a vydavateľstva Drewo a srd. Tvorí autorské inscenácie v divadlách na Slovensku (Štúdio 12 Bratislava, Stanica Žilina-Záriečie, Tabačka Košice, ŠD Košice), v Česku (Divadlo Komedie Praha, A studio Rubín Praha, Činoherné studio Ústí nad Labem, DJKT Plzeň) a v rozhlase (RTVS). Jeho inscenácie boli ocenené doma i v zahraničí (Grand prix festivalu Nová dráma, Grand prix Nova Bukurešť, Prix Europa Berlín). Prekladá z anglického a nemeckého jazyka.

Divadlo a spoločnosť – rozštiepenie a sceľovanie (skúmanie možností politického divadla v projektoch festivalu Divadelná Nitra)

Ján Šimko, vychádzajúc z Althusserovho konceptu skúsenosti rozštiepenia ako východiska politického divadla, skúma vo svojom príspevku procesy rozštiepenia a sceľovania prítomné v kurátorských projektoch. Divadelné udalosti, performance, inscenácie, ktoré vznikli v rámci off programu festivalu (*Forever Young*, 2005) a v rámci kurátorských projektov midentity (2009) a Paralelné životy (2011 – 2013), možno vnímať ako skúmanie možnosti politického divadla. V každom z týchto projektov hľadali umelci formy zachytávajúce „politickú skúsenosť“ ako jednu z funkcií sociálnej skúsenosti dnešného človeka. Formu fikcionalizácie poskytovali namiesto drámy archívne záznamy, orálne histórie, výpovede, dokumentárne záznamy udalostí. Miesto dramatického konfliktu v týchto projektoch zaujala snaha o scitlivenie diváka na určité problémy, zasadenie udalostí do širšieho kontextu (synchronného a diachronného), analýza udalostí a situácií v celej škále ich prežívania a komunikácie a hľadanie symbolické jednoty spoločnosti v prostredí rozdeľovanom sociálnymi médiami.

Bc. Tamara Vajdíková

Tamara Vajdíková je študentkou magisterského štúdia na Katedre divadelných štúdií Divadelnej fakulty VŠMU. S MF Divadelná Nitra spolupracuje od roku 2015, keď na ňom začala pracovať ako dobrovoľníčka. Vďaka tejto skúsenosti napísala bakalársku prácu *Podoby dokumentárneho divadla v dramaturgii festivalu Divadelná Nitra v rokoch 2015 – 2020*. Publikuje recenzie na študentskej platforme Reflektor a v časopise kód. V roku 2021 bola členkou festivalovej redakcie na Dotykoch a spojeniach. Zúčastňuje sa na workshopoch v rámci rôznych festivalov, ako napríklad Divadelní Flora Olomouc. Spolupracovala s Arkadim Zaidesom na vyhľadávaní informácií o migrantoch na Slovensku pre jeho performance *Necropolis*.

Podoby dokumentárneho divadla v dramaturgii festivalu Divadelná Nitra v rokoch 2015 – 2020

Príspevok Tamary Vajdíkovej je upraveným výstupom bakalárskej práce, ktorý sa bude zameriavať na doku-

mentárne divadlo v dramaturgii MF Divadelná Nitra v rokoch 2015 – 2020. Autorka na vybraných inscenáciách analyzuje odlišné metódy práce s dokumentárnym materiálom. Podrobnejšie analyzuje témy, ktorými sa zaoberali tvorcovia, a venovať sa bude aj ich divadelnému spracovaniu. V práci sa podrobne zaoberá šiestimi inscenáciami (*Sobota s rozhlasom*, *Archív*, *Druhý pokus o telovýchovu*, *Maďarský agát*, *Black black woods a Piesok v očiach*), ktorých analýzy sú rámcované niekoľkými témami: zobrazenie tela a telesnosť, (auto)biografia, metódy spracovávania dokumentárneho materiálu a využívanie nových médií pri tvorbe inscenácie. Tieto témy sú hlavnou osnovou príspevku.

Darina Kárová

Je kultúrna manažérka a expertka v oblasti kultúrnej politiky, zakladateľka a riaditeľka MF Divadelná Nitra (od roku 1992). V roku 1975 absolvovala odbor divadelná veda na Vysokej škole muzických umení v Bratislave. Pôsobila ako dramaturgička v Divadle Andreja Bagara v Nitre (1975 – 1994), kde spolupracovala na významných inscenáciách s režisérom Jozefom Bednárikom, a v Slovenskom národnom divadle (1993 – 1997). V roku 1996 založila a viedla Otvorené fórum Zachráňme kultúru, v rokoch 2004 – 2007 hnutie Hlas pre kultúru. V rokoch 1998 – 2001 bola generálnou riaditeľkou sekcie umenia Ministerstva kultúry SR. Je držiteľkou niekoľkých vyznamenaní, napr. *Oficier Rádu umení a literatúry Francúzskej republiky*, *Cena mesta Nitry a Rad Ľudovíta Štúra I. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj v oblasti kultúry*.

Moderátorka:

Prof. PhDr. Soňa Šimková, CSc.

Absolvovala odbor divadelná dramaturgia na Divadelnej fakulte VŠMU. V rokoch 1968 – 1970 študovala na Bazilejskej univerzite. V rokoch 1981 – 1982, 1986 a 1990 absolvovala študijné pobyty v Paríži a Miláne. V roku 1992 bola hostujúcou profesorkou na Université Saint-Denis Paris 8. V pedagogike a vo výskume sa venuje dejinám románskeho divadla a súčasným divadelným tendenciám. Napísala niekoľko odborných publikácií: *Súčasné francúzske divadlo* (Bratislava 1985), *Molière na Slovensku* (Bratislava 1989), *kapitolu v kolektívnych Dejiniach francúzskej literatúry* (Bratislava 1995), *Strehler. Divadlo v znamení réžie* (Bratislava 1997), *Tendencie súčasného (západného) divadla* (Bratislava 2015), *Divadlo prekračuje hranice* (Bratislava 2018), *kapitolu v kolektívnom diele Dejiny slovenského divadla I. a II.* (2018, 2020). Je autorkou desiatky vedeckých a odborných štúdií a doslovov doma a v zahraničí (napr. *Cyrano et ses métamorphoses sur les scènes slovaques*. In: *Théâtre et drame musical. Revue européenne bilingue*. Paris. No 2, 2003, s.87 – 98; *Le théâtre-récit: exemple Marguerite Duras ou L'oralité écrite et écrit parlé*. In: *Verbum VII/2005/2 Akadémiai kiadó Budapešť*, s. 423 – 429.)

1 – 6 OCT 2021

TRANSCENDING DIVADELNÁ NITRA 1992 – 2021 THEORY EVENT

Sunday, 3. 10. 2021, 10:30 AM – 1:30 PM, DAB – Studio:
Transcending Divadelná Nitra 1992 – 2021. Association Divadelná Nitra in collaboration with The Theatre Institute, Bratislava. Theory event to the 30. anniversary of ITF Divadelná Nitra with the authors of an upcoming jubilee publication. Moderator: Soňa Šimková. Slovak language, interpreted to English / live stream

At the end of 2021, an anniversary for the International Theatre Festival Divadelná Nitra, Association Divadelná Nitra is planning to put out a jubilee publication. **Transcending Divadelná Nitra 1992 – 2021** addresses the phenomenon of the International Theatre Festival / Association Divadelná Nitra and its transcendencies in various fields of the cultural, social, and political life of the city, country, and region, featuring academic case and comparative studies, essays, an interview, and analyses by theatre scholars, culture scholars, art historians, artists, curators and dramaturges, cultural managers, and other figures from the Slovak and international culture sphere. This publication follows up on ... *live desire for beauty* (International Theatre Festival Divadelná Nitra 1992 – 2016), a book that commemorated the festival's 25th anniversary through reflecting mainly on its main programme, featured theatres and theatre personalities from Slovakia and beyond.

PROGRAMME

10:00 AM – 10:30 AM | presentation of participants
10:30 AM – 10:45 AM
opening talk – Vladislava Fekete (director of Theatre Institute, Bratislava) and Darina Kárová (director of Association / International Theatre Festival Divadelná Nitra) in conversation with Soňa Šimková (president of Association Divadelná Nitra)
10:45 AM – 11:45 AM | **Panel I**
Transcendencencies... of art, society and politics, of Slovak and international theatre, of reflection and reception...
Darina Kárová: *Transcending Nitra in Changing Times – Cultural Politics and Financing*
Karol Mišovic: *Transcending the Slovak Programme*
Martina Mašlářová: *Reflections in Nitra, Reflections on Nitra*

Tamara Vajdíková: *Forms of Documentary Theatre in the Dramaturgy of ITF Divadelná Nitra 2015 – 2020*
Ján Šimko: *Theatre and Society – Fragmentation and Union*

11:45 AM – 12:00 PM | coffee break

12:00 PM – 1:15 PM | **Panel II**

Transcendencencies... of art and education, of communities, the city and region, of the main and accompanying programme...

Elena Kárová: *Transcending ITF Divadelná Nitra to the World of the Disabled*

Miroslav Ballay: *Transcendencencies in Education*

Slavka Civiáňová: *Transcending the Accompanying Programme*

Juraj Novák: *Visual Interventions in the Urban Landscape*

discussion (online guest: Martina Pecková Černá, Arts and Theatre Institute, Prague, CZ)

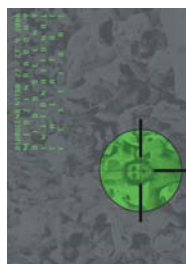
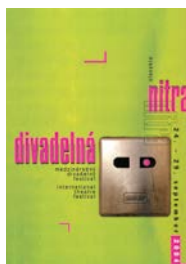
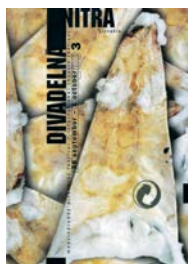
1:15 PM – 1:30 PM | concluding talk – Darina Kárová in conversation with Soňa Šimková

doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD.

Graduated in psychology and aesthetics from the Faculty of Education, Constantine the Philosopher University in Nitra. In 2001 – 2004 he was an internal doctoral student at the University's Institute of Literary and Artistic Communication, specializing in aesthetics and history of aesthetics. Since 2004 he is active at the Department of Culture Studies of the Faculty of Arts. He publishes scientific studies, academic articles and theatre criticism in numerous journals. At the heart of his long-term research is an interest in interpretation of theatrical art, independent theatre culture, and innovative trends in contemporary dramatic approaches. He has published several monographs and compiled a number of specialized publications: *Cultural Memory in Contemporary Theatre* (Preparing an original production about life under totalitarianism) (2021), *A Probe into Independent Theatre Culture in Slovakia* (2020), *(De)tabooing Death in Contemporary Artistic Discourses* (2016), *Farm in the Cave* (2012), and others.

Transcendencencies in Education

In his paper, Miroslav Ballay examines the functions of the ITF Divadelná Nitra in education and educational systems broadly speaking. He notes the festival's educative potential and the learning it enables though a continuity of well-established projects. Based on an in-depth analysis, it maps some of the longer-term activities of Association Divadelná Nitra instrumental in refining spectators' expert competence and other inspiring artistic experiences. The author concludes

that, throughout its existence, ITF Divadelná Nitra has played a notable part in promoting informal theatre education within its region and in the context of a number of arts-educational and humanities schools in Slovakia.

Mgr. Slavka Cíváňová, PhD.

She graduated in culture studies from the Faculty of Arts, Comenius University in Bratislava, and completed her postgraduate studies in aesthetics at the Faculty of Arts, Constantine the Philosopher University in Nitra. In 2003–2017 she was dramaturge and manager of accompanying and learning events at the ITF Divadelná Nitra. Since 2017 she is dramaturgy mentor and project manager, and since 2020 also dramaturge at the Andrej Bagar Theatre in Nitra. She has lectured at the Culture Studies and Aesthetics Departments of UKF and at Nitra Conservatory. She compiled and co-authored numerous publications: Nežná.nr, Andrej Bagar Theatre in Nitra – 70, František Perger. Life on Stage, and others. She is also active in informal education projects and takes an interest in the history of theatre in Nitra.

Transcending the Accompanying Programme

In her paper *Transcending the Accompanying Programme*, Slavka Cíváňová analyses the concept of ITF Divadelná Nitra's accompanying programme. The accompanying programme complements the festival atmosphere and transcends the boundaries of theatrical arts with a programme of excursions into other art forms and genres. Through informal education, it fosters perception of dramatic art and connects tradition with innovative approaches. It is a source of fresh impulses and inspires the local culture scene with new ideas. It appeals to diverse target groups, links their interests and preferences, mutually enriches different communities, offers new thematic contexts, and engages with the public space. This paper includes visual documentary material and reflects on the most interesting figures, artworks and events in the accompanying programme's rich sections over the festival's thirty-year history.

Acad. sculpt. Elena Kárová

Graduated from the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague. For ten years she was president of the Slovak Union of Visual Arts and member of the international artists' organisations ECA and IAAP. She creates works in sculpture, ceramic art, drawing, and design. She has lived and worked in Norway (1993) and Austria (2009–2017). She has exhibited at dozens of solo and collective shows in Slovakia and abroad. For the past twenty years, she engages in art therapy for

handicapped children and youth, e.g. in the project A Tulip For You, which helps visually impaired children. She is a long-term member of the staff of ITF Divadelná Nitra, where she is in charge of the projects A Tulip for You and Black Box.

Transcending ITF Divadelná Nitra to the World of the Disabled

In her paper, Elena Kárová introduces the project A Tulip for You in its twofold function. She first focuses on project activities organised for the public. Participants at the theory event will have a chance to try assembling the TULIPland puzzle. In the second part, she looks at activities prepared for visually impaired children.

Mgr. art. Martina Mašlarová, PhD.

Graduated in theory and criticism of theatrical art and completed her PhD at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, where she is currently lecturer and assistant dean for study activities. Since 2014 she is editor and since 2021 chief editor at kôd theatre monthly. She is a member of the Slovak centre of AICT and MLOKÍ c. a., which joins young theatre critics and publishes the online journal www.mloki.sk. She writes expert studies for Slovak and foreign publications and periodicals (e.g. Slovenské divadlo, Monitoring divadiel, Svět a divadlo). She collaborates with theatre festivals as a member of dramaturgy boards, festival editorial boards and curator. Since 2012 she also engages with non-professional theatre as a competition judge. As a member of the curatorial team, she co-created the exhibition A Century of Theatre: Traces and Stances organised by The Theatre Institute for the Year of Slovak Theatre project. She occasionally translates from French and English.

Reflections in Nitra, Reflections on Nitra

From its beginning, the ITF Divadelná Nitra organically connects presentations of artwork with theory and reflection on theatre, while individual productions and the festival as a whole are regularly confronted with the expert community's analytic scrutiny. The festival organisers have always taken great care to make the event a space for exchange of opinions about featured productions, and to enable constructive dialogue between art and criticism. This aspect was furthered by self-standing activities, such as V4 Critics Residency, workshops for young theatre critics, discussion with creators, thematic discussions, and others. In addition, many local and foreign theatre scholars and critics have brought valuable observations in their reviews

and studies about creative tendencies highlighted by the festival: the development of various dramatic aesthetics in the European space, the festival's function in its local, regional, and broader context. Martina Mašárová's paper summarises the festival's role in the sphere of criticism and reflection and directs our attention to the relationship between the event as such and the feedback generated by it.

Doc. Mgr. art. Karol Mišovic, PhD.

Graduated in theory and criticism of theatrical art and completed his PhD at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava. In practice his research focuses on the history of Slovak theatre with an emphasis on 20th century directing and acting. He actively publishes and is a researcher in contemporary theatre studies. He collaborated on several research projects and anthologies as a coordinator, editor, or author of expert studies on theatre. In 2012–2019 he worked at The Theatre Institute, and since 2019 he is researcher at the Institute of Theatre and Film Research, Art Research Centre of the Slovak Academy of Sciences. Since 2016, he is a lecturer at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts, where he teaches Slovak and Czech theatre history.

Transcending the Slovak Programme

Although, for thirty years now, the ITF Divadelná Nitra samples the finest pieces on the contemporary world theatre scene, it is inseparably also a showcase of the most interesting feats of Slovak theatre-making. Throughout its history the festival has featured nearly all Slovak theatres whose work have been deemed by experts not additions to the international programme but a component equal to it in quality – not to mention that the representative selection of productions has often directly adverted to trends in and the condition of Slovak theatre. The paper's author Karol Mišovic will analyse the Slovak programme section and its development and transcendencies over the thirty years of the ITF Divadelná Nitra.

Mgr. Juraj Novák, PhD.

Graduated from the Faculty of Education, Constantine the Philosopher University in Nitra and in photography from the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava under prof. Lubo Stacho and prof. Milota Havránková. He completed his PhD at the Department of Culture Studies, Faculty of Arts, Constantine the Philosopher University in Nitra under prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD., and prof. PhDr. Július Fújak, PhD. He specialises

in cultural heritage and Jewish culture with a focus on Nitra. In 2019 he initiated the civic association Nitra Cultural Heritage, which collaborates with Association Divadelná Nitra on the project This is Art, Too.

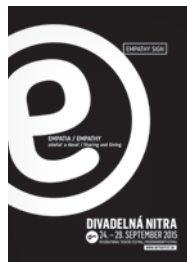
Visual Interventions in the Urban Landscape

Since 1989, the position or significance of the public space has gradually diminished, having been marginalised since the change of regime, as society has had to face other, more important problems. After forty years of its 'violation' as an instrument of power and propaganda by the totalitarian state in the role of a monopolistic client, this was more than understandable. Since its first edition in 1991, the ITF Divadelná Nitra did not take refuge between the four walls of theatre halls theatres but immediately expanded, 'swarmed', so to speak, the whole of Nitra for a stretch of several days. Yet it did not confine itself to theatre alone; an effort to synergise all art forms and involve an as high number of culture institutions (from Nitra and beyond) as possible, have made it so that a person passing through the city suddenly kept 'running into' ITF Divadelná Nitra at every corner. This concept includes visual interventions in the urban space.

Mgr. Ján Šimko, PhD.

*Graduated in theatre studies from the Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava, and in psychology from the Faculty of Arts, Comenius University in Bratislava, where he also did his PhD in aesthetics. Since 2004 he is dramaturge of the international programme section of the ITF Divadelná Nitra, where he curated the international projects *midentity* and *Parallel Lives*. At present he is Head of the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts. Since 1999 he is a theatre editor for the magazine *Vlna* and *Drewo* a *srd* publishing house. He creates original productions in theatres across Slovakia (Studio 12 in Bratislava, Stanica Žilina-Záriečie, Tabačka Kulturfabrik in Košice, State Theatre Košice) and the Czech Republic (Komédie Theatre and A-Studio Rubín in Prague, Drama Theatre of Ústí nad Labem, J. K. Tyl Theatre in Plzeň). He also authors radio plays (RTVS). His theatre and radio productions earned awards within Slovakia and internationally (Grand Prix Nová dráma/New Drama, Grand Prix Nova Bucharest, Prix Europa Berlin). He translates from English and German.*

Theatre and Society – Fragmentation and Union (Probing the limits of political theatre in the projects of ITF Divadelná Nitra)

Based on Althusser's concept of the experience of atomization as the starting point of political theatre, Ján Šimko's paper examines processes of fragmentation and unification present in the festival's curated projects. Theatre events, performances, productions created for the festival off-programme (*Forever Young*, 2005) and for the curated projects *midentity – identity*, *middle.eu* (2009) and *Parallel Lives* (2011 – 2013) can be seen as probes into the limits of political theatre. In each of these projects, the artists sought forms to capture 'political experience' as one of the functions of the contemporary individual's social experience. Instead of drama, a form of fictionalisation was offered through archival material, oral histories, witness accounts, or documentary recordings of events. Instead of dramatic conflict, these projects were intriguing for their effort to sensitise the spectator to certain issues, place events in the broader context (synchronic and diachronic), analyse events and situations across the whole spectrum of their experience, and communicate and seek symbolic union in society within an environment divided by social media.

Bc. Tamara Vajdíková

Tamara Vajdíková is a Master's student at the Department of Theatre Studies, Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava. She collaborates with the ITF Divadelná Nitra since 2015, when she became involved as a volunteer. This experience led her to write a Bachelor's thesis on the *Forms of Documentary Theatre in the Dramaturgy of ITF Divadelná Nitra 2015 – 2020*. She publishes reviews on the student platform *Reflector* and in the journal *kød*. In 2021 she was member of the editorial board of *Dotyky a spojenia Festival*. She takes part in workshops at various festivals, such as at *Flora Theatre Festival Olomouc*. She collaborated with *Arkadi Zaides* on collecting data about refugees in Slovakia for his performance *Necropolis*.

Forms of Documentary Theatre in the Dramaturgy of ITF Divadelná Nitra 2015 – 2020

This paper by Tamara Vajdíková is an edited excerpt from her Bachelor's thesis addressing documentary theatre in the dramaturgy of the ITF Divadelná Nitra in 2015 – 2020. Through a choice of productions, the author analyses distinct methods of work with documentary material. She takes a closer look at themes tackled by its creators and pays attention to their rendition on stage. Her work focuses on six productions (*Samedi détente*, *Archive*, *Second Essay on Gymnastics*, *Hungarian Acacia*, *Black Black Woods* and *Sand in the Eyes*), and their analysis proceeds

through the lens of a several specific themes: portrayal of the body and physicality, (auto)biography, methods of treating documentary material, and use of new media in production. These themes form the paper's main structure.

Darina Kárová

Cultural manager and cultural politics expert, founder and director of the ITF Divadelná Nitra (since 1992). In 1975 she graduated in theatre studies from the Academy of Performing Arts in Bratislava. She was dramaturge at the *Andrej Bagar Theatre* in Nitra (1975–1994), where she partnered on notable productions with director *Jozef Bednárík*, and at the *Slovak National Theatre* (1993–1997). In 1996 she founded the *Save Culture Open Forum*, in 2004–2007 she initiated and led the *Voice for Culture* movement. In 1998–2001 she was general director of the Arts Section at the Ministry of Culture of the Slovak Republic. She has received several prestigious distinctions, such as *Knight of Ordre des Arts et des Lettres* conferred by the French Republic, the *City of Nitra Award*, and *1st Class Ludovít Štúr Order* for outstanding merit in developing the field of culture.

Moderator:

Prof. PhDr. Soňa Šimková, CSc.

Graduated in theatre dramaturgy from the Theatre Faculty, Academy of Performing Arts in Bratislava. In 1968–1970 she studied at the University of Basel. In 1981–1982, 1986 and 1990 she completed study visits in Paris and Milan. In 1992 she was guest professor at *Université Saint-Denis Paris 8*. Her teaching and research focuses on the history of francophone theatre and contemporary dramatic tendencies. She wrote several academic publications: *Contemporary French Theatre* (Bratislava, 1985), *Molière in Slovakia* (Bratislava, 1989), a chapter for the collected *History of French Literature* (Bratislava, 1995), *Strehler. Theatre Under the Sign of Direction* (Bratislava, 1997), *Tendencies in Contemporary (Western) Theatre* (Bratislava, 2015), *Theatre Surpassing Limits* (Bratislava, 2018), a chapter for the collective publication *History of Slovak Theatre I. & II.* (2018, 2020). She has authored dozens of professional and academic studies and epilogues at home and abroad (including 'Cyrano et ses métamorphoses sur les scènes slovaques.' In: *Théâtre et drame musical. Revue européenne bilingue*. Paris. No 2, 2003, pp.87 – 98; 'Le théâtre-récit: exemple Marguerite Duras ou L'oralité écrite et écrit parlé.' In: *Verbum VII/2005/2 Akadémiai kiadó Budapest*, pp. 423 – 429.)

